

p30konkor.com

عنوان آزمون : فنون ۱۲ درس ۱۰

زمان آزمون :

تاریخ برگزاری

نام و نام خانوادگی :

پایه تحصیلی :

نام دبیر :

ردیف	لطفًا پاسخ سوالات را روی همین برگ بنویسید	بارم
۱	<p>با توجه به سروده زیر:</p> <p>«ققنوس، مرغ خوشخوان، آوازه جهان / بر شاخ خیزران / بنشسته است فرد / بر گرد او / بر هر سر شاخی پرندگان / او ناله‌های گمشده ترکیب می‌کند»</p> <p>الف) قالب این شعر چیست؟</p> <p>ب) کدام قالب شعر سنتی زمینه‌ساز پیدایش این قالب شعری شده است؟</p> <p>ج) نام سراینده این شعر را بنویسید.</p> <p>پاسخ: ۱ الف) شعر نو (نیمایی) ب) مستزاد ج) نیما یوشیج</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۳</p>	
۲	<p>با توجه به شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>«در آن کویر سوخته، آن خاک بی‌بهار / حتی علف اجازه زیبا شدن نداشت گم بود در عمیق زمین شانه بهار / بی‌تو ولی زمینه پیدا شدن نداشت دل‌ها اگر چه صاف، ولی از هراس سنگ / آیینی بود و میل تماشا شدن نداشت»</p> <p>الف) دو مورد از ویژگی‌های ادبی شعر را بنویسید.</p> <p>ب) یک ویژگی فکری برای شعر بالا بنویسید.</p> <p>پاسخ: ۱ الف) کویر: استعاره، مجاز به علاقه شباهت هم صحیح است / اجازه نداشتن علف: تشخیص یا استعاره مکنیه / شانه بهار: اضافه استعاری / هراس سنگ: تشخیص / کویر و خاک: تناسب (مراعات نظیر) / سبک و آیینی: تصادف مفهومی / کویر: نماد / آیینی بودن: تشبیه / صاف بودن دل: کنایه / سوخته بودن: کنایه از بی‌آب و علف / زمین و زمینه: جناس ناهمسان افزایشی / خاک بی‌بهار: مجاز از سرزمین / قالب غزل / استفاده از تمثیل و نماد / انتخاب وزن متناسب با محتوی / صور خیال جدید و نو / مراعات نظیر بین واژه‌های «صاف، آیینی، تماشا» / «علف، خاک، بهار»</p> <p>ب) ظلم‌ستیزی، وجود خفقان و استبداد، بیان فرهنگ دفاع مقدس، روی آوردن به مفاهیم انتزاعی، حضور روح حماسه و عرفان در شعر این دوره.</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۳</p>	
۳	<p>متن زیر را بخوانید و به سؤالات پاسخ دهید.</p> <p>«اطرافتان که خلوت شد، به سمت سنگرتان راه افتادید و من هم با فاصله نه چندان دور سعی کردم که پا جای پای شما بگذارم، مثل برق و باد، خودم را به سنگر برسانم و تفنگم را بردارم. آنچه مشکل بود، یافتن شما بود در این معرکه و تاریکی. ... توپخانه شروع کرده بود و صدای مهیب آن، صدای کودکانه اما خشک کلاش را در خود هضم می‌کرد.»</p> <p>الف) دو ویژگی زبانی متن بالا را بنویسید.</p> <p>ب) در متن بالا یک حس آمیزی بیابید.</p> <p>ج) متن بالا را از نظر سطح فکری بررسی کنید. (یک مورد)</p> <p>پاسخ: ۱ الف) زبان عامیانه، ساده و روان، استفاده از واژگان مربوط به فرهنگ شهادت، ایثار و مقاومت ب) صدای خشک ج) ترویج فرهنگ ایثار، دفاع از وطن و شهادت</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۳</p>	

۴	<p>گرایش به کدامیک از موارد داخل کمانک، ویژگی مشترک شعر دوره انقلاب و شعر بیدل است؟ (گرایش به خیال‌بندی - گرایش به حماسه)</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۳</p> <p>پاسخ: ۱ گرایش به خیال‌بندی</p>
۵	<p>درست یا نادرست بودن موارد زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) از ویژگی‌های شعر دوره انقلاب اسلامی، گرایش به عرفان و دوری از حماسه‌سرایی است.</p> <p>ب) مضامین اخلاقی در دوره مشروطه کارایی خود را از دست داد.</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۳</p> <p>پاسخ: ۱ الف) نادرست ب) درست</p>
۶	<p>«آشنایی‌زدایی و روی آوردن به ترکیب‌های بدیع و بی‌سابقه یکی از مشخصه‌های زبانی شعر دوره انقلاب اسلامی است که در نتیجه روی آوردن شاعران به حاصل شده است.»</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۳</p> <p>پاسخ: ۱ مفاهیم انتزاعی</p>
۷	<p>داستانک‌نویسی (مینی‌مال) در کدام دهه رایج شد؟</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۳</p> <p>پاسخ: ۱ دهه هشتاد</p>
۸	<p>در سروده زیر، شاعر با بیانی نمادین، به ترسیم فضای جامعه در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی پرداخته است؛ چهار مورد از عناصر واژگانی این سروده را که اسباب خلق این تصاویر نمادین شده، بنویسید.</p> <p>«پیش از تو آب، معنی دریا شدن نداشت / شب مانده بود و جرئت فردا شدن نداشت بسیار بود رود در آن برزخ کبود / اما دریغ! زهره دریا شدن نداشت در آن کویر سوخته، آن خاک بی‌بهار / حتی علف اجازه زیبا شدن نداشت»</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲</p> <p>پاسخ: ۱ آب، دریا، شب، فردا، رود، برزخ کبود، کویر، علف (ص ۹۹) (ذکر دو مورد بسنده است)</p>
۹	<p>با توجه به سروده زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>«برکش ز سر این سپید معجز / بنشین به یکی کبود اورند بگرای چو اژدهای گرز / بخروش چو شرزه شیر ارغند بفکن ز بن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم برکند»</p> <p>الف) دو مورد از «ویژگی‌های فکری» این سروده را بنویسید.</p> <p>ب) در این ابیات، کدام «ویژگی زبانی» شعر برخی شاعران دوره بیداری، آشکار است؟</p> <p>پ) با توجه به سطح ادبی شعر، شاعر از گروه سنت‌گراست یا گروهی که مطابق زبان کوچه و بازار شعر می‌سرودند؟</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲</p> <p>پاسخ: ۱ الف) پرداختن به مضامین سیاسی، اجتماعی و وطنی (نظیر: آزادی‌خواهی و ظلم‌ستیزی) ب) توجه به واژگان کهن پ) سنت‌گرا</p>

۱۰	<p>دو مورد از ویژگی‌های «زبانی» شعر دوره انقلاب اسلامی را - که در ابیات زیر مشهود است - بنویسید.</p> <p>«حُسن شهادت از همه حُسنی فراتر است / ای محسن شهید من، ای حُسن بی‌گناه یک کربلا شکوه به چشمت نهفته است / ای روضه مجسم گودال قتلگاه»</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲</p> <p>پاسخ: ۱ بیشتر شدن واژگان متناسب با دین، جبهه و جنگ، شهادت و ایثار. آشنایی‌زدایی زبانی و روی آوردن به ترکیبات بدیع و بی‌سابقه. (ذکر دو مورد بسنده است.) (ص ۹۹)</p>
۱۱	<p>با توجه به رباعی زیر - که از سروده‌های شاعران دوره انقلاب اسلامی است - به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>«کس چون تو طریق پاک‌بازی نگرفت / با زخم نشان سرفرازی نگرفت زین پیش دلاورا، کسی چون تو، شگفت! / حیثیت مرگ را به بازی نگرفت»</p> <p>الف) دو مورد از ویژگی‌های فکری شعر را بنویسید. ب) سطح ادبی سروده را، با ذکر دو ویژگی آن، بررسی کنید.</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲</p> <p>پاسخ: ۱ الف) آشکار بودن روح حماسه و عرفان - روی آوردن به مفاهیم انتزاعی - فرهنگ دفاع مقدس (ص ۱۰۰) ب) استفاده از قالب سنتی رباعی - گرایش به خیال‌بندی‌های شاعرانه به سبک بیدل و صائب - کاربرد آرایه‌های ادبی نظیر «تشخیص، مراعات نظیر و اغراق» (ص ۹۹) (ذکر دو مورد در هر بخش، بسنده است)</p>
۱۲	<p>هریک از توضیحات زیر مربوط به کدام‌یک از ویژگی‌های زبانی، ادبی و فکری شعر ادبیات معاصر تا انقلاب اسلامی است؟</p> <p>الف) مدح و ذم و هجو در شعر این دوره بسیار کم است. ب) صور خیال جدید و نو هستند و تکرار تصاویر شاعران دوره قبل نیستند.</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲</p> <p>پاسخ: ۱ الف) فکری (ب) ادبی (ص ۷۰)</p>
۱۳	<p>کدام گزینه درست است؟</p> <p>الف) تفکر انسان‌گرایانه، گاهی در برخی از آثار بعد از انقلاب به گونه‌ای کمرنگ مشاهده می‌شود. ب) اندیشه حاکم بر داستان‌های دهه اول پس از پیروزی انقلاب، ابتدا اجتماعی و در مرحله بعد، سیاسی است.</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲</p> <p>پاسخ: ۱ گزینه الف (درس ۱۰ ص ۱۰۱ و ۱۰۲)</p>
۱۴	<p>در سروده زیر، شاعر به کدام ویژگی «سطح فکری» شعر دوره انقلاب اسلامی پرداخته است؟</p> <p>«اگر دشمن دشمنان، گردنیم / اگر خنجر دوستان، گرده‌ایم گواهی بخواهید، اینک گواه / همین زخم‌هایی کهک نشمرده‌ایم»</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲</p> <p>پاسخ: ۱ پرداختن به فرهنگ دفاع مقدس یا هر مفهوم درست دیگر (درس ۱۰ ص ۱۰۰)</p>
۱۵	<p>در شعر سنتی دوره انقلاب اسلامی، تقلید از سبک و و تمایل به آنها زیاد است.</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲</p> <p>پاسخ: ۱ عراقی / خراسانی (درس ۱۰ ص ۹۹)</p>

۱۶	<p>دربارهٔ سبک شعر دورهٔ معاصر تا انقلاب اسلامی، کدام گزینه نادرست است؟ الف) تفکر شاعر، بیشتر زمینی و پیرامون امور دنیوی است. ب) دست شاعر برای استفاده از همهٔ واژه‌ها بسته است. پ) معنی‌گریزی، از ویژگی‌های شعر این دوره است.</p> <p>پاسخ: ۱) گزینه ب (درس ۱۰ ص ۹۶ و ۹۷)</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲</p>
۱۷	<p>در بررسی سبک‌شناسی شعر زیر، هر گزاره، مربوط به کدام‌یک از سطوح «زبانی، ادبی یا فکری» ادبیات انقلاب اسلامی است؟ «سرایا اگر زرد و پژمرده‌ایم / ولی دل به پاییز نسپرده‌ایم چو گلدان خالی لب پنجره / پر از خاطرات ترک‌خورده‌ایم» (قیصر امین‌پور) الف) «خاطرات ترک‌خورده»، یک ترکیب بدیع و بی‌سابقه است. ب) شاعر در این سروده از واژه‌های نمادین مانند «پاییز» بهره برده است.</p> <p>پاسخ: ۱) الف) زبانی (ص ۹۹) ب) ادبی (ص ۹۹)</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲</p>
۱۸	<p>درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را تعیین کنید. الف) یکی از ویژگی‌های فکری ادبیات معاصر تا انقلاب اسلامی، فراوانی مدح، ذم و هجو در شعر است. ب) عدم تسلط کافی شاعران دورهٔ بیداری بر ادبیات کهن، موجب کم‌توجهی در کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی بود.</p> <p>پاسخ: ۱) الف) نادرست (ص ۹۷) ب) درست (ص ۴۳)</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲</p>
۱۹	<p>با توجه به نوشتهٔ زیر، دو مورد از ویژگی‌های «زبانی» نثر دورهٔ معاصر تا انقلاب را بنویسید. «به قدری عصبانی شده بودم که چشمم جایی را نمی دید. از این بهانه‌تراشی‌هایش داشتم شاخ درمی‌آوردم. بی‌اختیار در خانه را باز کرده و این جوان نمک‌شناس را مانند موشی که از خمرهٔ روغن بیرون کشیده باشند، بیرون انداختم.» (جمال‌زاده)</p> <p>پاسخ: ۱) کاهش واژه‌های عربی نسبت به گذشته (ص ۹۷) ۲) کاربرد واژه‌ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه (ص ۹۸)</p> <p>توضیح: سایر ویژگی‌های زبانی نثر دورهٔ معاصر تا انقلاب در متن این سؤال وجود ندارد.</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲</p>
۲۰	<p>یکی از ویژگی‌های ادبی شعر انقلاب اسلامی راه‌یابی نماد در سروده‌های شاعران این دوره است. دو نمونه از «نمادپردازی» سلمان هراتی را در شعر زیر بنویسید. «دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ / امروز خورشید در دشت، آینه‌دار من و تو این فصل، فصل من و توست، فصل شکوفایی ما / برخیز با گل بخوانیم اینک بهار من و تو»</p> <p>پاسخ: ۱) غربت باغ، چمن داغ، خورشید، دشت، گل، بهار (ذکر ۲ مورد به اختیار) (ص ۹۹)</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱</p>
۲۱	<p>واژه‌های کدام گزینه مناسب‌ترین پاسخ برای تکمیل جاهای خالی عبارت زیر است؟ «در حماسه بُعد و در عرفان بُعد غلبه دارد.»</p> <p>پاسخ: ۳) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (ص ۱۰۰)</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱</p>

۲۲	<p>هریک از ویژگی‌های زیر به کدام سطح از قلمروهای سه‌گانه (زبانی، ادبی، فکری) نثر معاصر اشاره دارد؟ الف) راه یافتن شماری از واژه‌های اروپایی به زبان فارسی ب) حضور محسوس و آشکار اساطیر یونانی، رومی و عبری در داستان‌نویسی معاصر ج) تنوع و گوناگونی در قالب‌ها و ساختار داستان‌ها</p> <p>سوال‌ات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱</p> <p>پاسخ: ۱ الف) سطح زبانی (ص ۹۷) ب) سطح فکری (ص ۹۸) ج) سطح ادبی (ص ۹۸)</p>
۲۳	<p>درستی و نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید. الف) در سطح فکری دوره بیداری نگرش شاعران از جزئی‌نگری و عینیت‌گرایی به کلی‌نگری و ذهنیت‌گرایی تغییر کرد. ب) در شعر سنتی دوره انقلاب اسلامی، تقلید از سبک عراقی و خراسانی زیاد است. ج) مدح و هجو و ذم در شعر معاصر بسیار کم است.</p> <p>سوال‌ات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱</p> <p>پاسخ: ۱ الف) نادرست (ص ۱۴۴) ب) درست (ص ۹۹) ج) درست (ص ۹۷)</p>
۲۴	<p>الف) با مقایسه دو شعر زیر، یک ویژگی مشترک آن‌ها را بنویسید. ب) قالب شعر «ملک‌الشعرا بهار» چیست؟ ۱) قایقی خواهم ساخت / خواهم انداخت به آب / دور خواهم شد از این خاک غریب / که در آن هیچ‌کسی نیست که در بیشه عشق / قهرمان را بیدار کند «سهراب سپهری» ۲) پروانه و شمع و گل شبی آشفتمند / طرف چمن وز جور و جفای دهر با هم گفتند / بسیار سخن شد صبح، نه پروانه به جا بود و نه شمع / ناگاه صبا بر گل بوزید و هر دو با هم رفتند / من ماندم و من «ملک‌الشعرا بهار»</p> <p>سوال‌ات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱</p> <p>پاسخ: ۱ الف) مصراع‌ها کوتاه و بلند هستند یا وزن واژه‌های یک مصراع با مصراع دیگر برابر نیست یا نشانه‌های هجایی مصراع‌ها با هم متفاوت هستند یا تعداد هجاها برابر نیست یا مصراعی یک یا چند هجا یا پایه بیشتر از مصراع دیگر دارد. ب) مستزاد (ص ۱۰۵ و ۱۰۶ و ۱۱۱ و ۱۱۹)</p>
۲۵	<p>نوشته زیر قسمتی از داستان «آن شب عزیز» اثر «سید مهدی شجاعی» است. با توجه به متن، یکی از مضامین (قلمرو فکری) نثر ادبیات انقلاب اسلامی را بیان نمایید. «شما شهادتین گفتید و یک بار دیگر امام زمان را صدا زدید و خاموش شدید. افتخارم این است که خودم با پای لنگ شما را به خط رساندم. و حالا دل‌خوشی‌ام به این است که هر روز صبح با این یک پا و دو عصا به اینجا بیایم. سنگتان را بشویم و خاطراتم را با شما مرور بکنم. هر روز چیزهای بیشتری از آن شب عزیز یادم می‌آید. به همین زنده‌ام آقا!»</p> <p>سوال‌ات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱</p> <p>پاسخ: ۱ بی‌توجهی به مادیات، دعوت به اخلاقیات، استقبال از شهادت، فرهنگ ایثار، استکبارستیزی، دفاع از وطن، وفاداری به ارزش‌های دفاع مقدس (ذکر یک مورد کافی است) (ص ۱۰۱)</p>

۲۶	<p>متن زیر از داستان «کباب غاز» اثر «جمالزاده» است. دو مورد از ویژگی‌های «سبک نویسندگی» او را ذکر کنید. «اگر چشمم تو چشمش می‌افتاد، با همان زبان بی‌زبانی نگاه، حقش را کف دستش می‌گذاشتم. ولی شستش خبردار شده بود و چشمش مثل مرغ سربریده مدام روی میز از این بشقاب به آن بشقاب می‌دوید و به کاینات اعتنا نداشت.»</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱</p> <p>پاسخ: ۱ نثر ساده است. بسیاری از واژه‌ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه در آن به کار رفته است. نثر داستانی تحت تأثیر زبان گفتار و محاوره است. کوتاهی جملات و کاربرد افعال فراوان در متن دیده می‌شود. در این متن گونه‌های نثر فنی و مصنوع جایگاهی ندارند (ذکر دو مورد کافی است) (ص ۷۴ و ۹۸)</p>
۲۷	<p>بیت زیر، سروده «سلمان هراتی»، شاعر دوره انقلاب اسلامی، است؛ کدام ویژگی «زبانی» در آن دیده می‌شود؟ «گم بود در عمیق زمین شانه بهار / بی‌تو ولی زمینه پیدا شدن نداشت» الف) آشنایی‌زدایی و روی آوردن به کاربرد ترکیب‌های بدیع و بی‌سابقه ب) عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ پردازی‌های بیجا</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱</p> <p>پاسخ: ۱ الف یا آشنایی‌زدایی و روی آوردن به کاربرد ترکیب‌های بدیع و بی‌سابقه (ص ۹۹ و ۱۰۳)</p>
۲۸	<p>هریک از جملات زیر، مربوط به کدام‌یک از ویژگی‌های (ادبی - فکری) است؟ الف) مکتب‌های فلسفی و ادبی قرن نوزدهم و بیستم اروپا مانند رمانتیسم در ادبیات داستانی دوره معاصر حضوری آشکار و تأثیرگذار دارند. ب) در نثر دوره انقلاب اسلامی، به تدریج به ویژه بعد از جنگ، گرایش به سبک‌های جدید داستان‌نویسی مانند جریان سیال ذهن بیشتر می‌شود.</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱</p> <p>پاسخ: ۱ الف) فکری (ص ۹۸) ب) ادبی (ص ۱۰۱)</p>
۲۹	<p>پاسخ مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) «ابوالقاسم لاهوتی» و «فرّخی یزدی» از شاخص‌ترین شاعران حوزه (توجه به مردم - دانش‌ها و فنون نوین) هستند. ب) سبک نویسندگی اکثر نویسندگان دوره بازگشت و بیداری مطابقت کاملی با ادبیات داستانی (کهن - جدید) نداشت. ج) ابهام در شعر معاصر پسندیده است و (معنی‌آفرینی - معنی‌گریزی) از ویژگی‌های شعر این دوره است. د) گرایش به (خیال‌بندی - واقع‌گرایی) شعر برخی شاعران دوره انقلاب اسلامی را گاه به شعر بیدل و صائب نزدیک کرده است.</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱</p> <p>پاسخ: ۱ الف) توجه به مردم (ص ۴۴) ب) جدید (ص ۴۶) ج) معنی‌گریزی (ص ۹۷) د) خیال‌بندی (ص ۹۹)</p>
۳۰	<p>یک ویژگی «فکری» شعر زیر را بنویسید. «آغوش سحر تشنه دیدار شماس / مهتاب، خجل ز نور رخسار شماس خورشید که در اوج فلک، خانه اوست / همسایه دیوار به دیوار شماس»</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱</p> <p>پاسخ: ۱ توصیف عظمت مقام شهیدان، ارزش‌های انقلابی و رخدادهای دفاع مقدس (ذکر یک مورد کافی است) (ص ۱۲۰)</p>

۳۱	<p>شعر زیر:</p> <p>«آن کیست که تقریر کند حال گدا را / در حضرت شاهی؟ کز غلغل بلبل چه خبر باد صبا را / جز ناله و آهی؟»</p> <p>الف) در چه «قالبی» سروده شده است؟ ب) این قالب شعری، با کدامیک از قالبهای شعر فارسی، شباهت دارد؟</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱</p> <p>پاسخ: ۱ الف) مستزاد ب) شعر نو (نیمایی) (ص ۱۲۰)</p>
۳۲	<p>با توجه به شعر زیر به پرسشها پاسخ دهید.</p> <p>«در شب تیره دیوانه‌ای کاو / دل به رنگی گریزان سپرده / در درهٔ سرد و خلوت نشسته / همچو ساقهٔ گیاهی فسرده / می‌کند داستانی غم آور ...»</p> <p>الف) این سروده، از منظومهٔ به عنوان «بیانیهٔ شعر نو» است. ب) یک ویژگی «ادبی» این شعر را بنویسید.</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱</p> <p>پاسخ: ۱ الف) افسانه</p> <p>ب) ویژگی‌هایی مثل تغییر در آوردن جایگاه قافیه، نگاه نو و نگرش عاطفی به واقعیات ملموس، سیر آزاد تخیل، نزدیکی به ادبیات نمایشی، مصراع‌ها کوتاه و بلند هستند یا تعداد نشانه‌های هجایی و وزن واژه‌های یک مصراع با مصراع دیگر برابر نیست. (ص ۷۱ و ۱۰۶) (ذکر یک مورد کافی است)</p>
۳۳	<p>هریک از جمله‌های زیر، مربوط به کدامیک از ویژگی‌های (فکری - ادبی) است؟</p> <p>الف) در نثر دورهٔ معاصر، سبک‌های متفاوتی در داستان‌نویسی براساس «نام نویسنده» وجود دارد. ب) تلفیق حماسه و عرفان را در غزل حماسی انقلاب می‌توان دید. ج) شعر دورهٔ انقلاب اسلامی بهره‌گیری کمتری از تمثیل دارد و شاعران به صراحت بیان روی آوردند.</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱</p> <p>پاسخ: ۱ الف) سطح ادبی (ص ۹۸) ب) سطح فکری (ص ۱۰۰) ج) سطح ادبی (ص ۹۹)</p>
۳۴	<p>درستی و نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) در نثر دورهٔ انقلاب اسلامی، گرایش به برخی قالبها مانند خاطره، قطعهٔ ادبی و سفرنامه از رواج افتاد. ب) در نثر دورهٔ بازگشت و بیداری، عبارتهای وصفی دور و دراز و لفظ پردازی‌های بی‌جا در نامه‌ها و نوشته‌ها، افزایشی آشکار می‌یابد. ج) ابهام در شعر معاصر پسندیده است و معنی‌گریزی از ویژگی‌های شعر این دوره است. د) تفکر «اومانیزم» که در آثار قبل از انقلاب وجود داشت، گاهی در برخی از آثار بعد از انقلاب به گونه‌ای کم‌رنگ مشاهده می‌شود.</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱</p> <p>پاسخ: ۱ الف) نادرست (ص ۱۰۱) ج) درست (ص ۹۷) ب) نادرست (ص ۴۵) د) درست (ص ۱۰۲)</p>

۳۵

متن زیر از «سیدمحمدعلی جمالزاده» است، دو مورد از ویژگی‌های آن را بنویسید.
گفت: «خوب دستگیرم شد. خاطر جمع باشید که از عهده برخوادم آمد» چندین بار درسش را تکرار کردم تا از بر شد، بعد برای تبدیل لباس و آراستن سر و وضع او را به اتاق دیگر فرستادم.»

سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۰

پاسخ: ۱) بسیاری از واژه‌ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه در آن به کار رفته است. ۲) نثر داستانی تحت تأثیر زبان گفتار و محاوره است. ۳) کوتاهی جملات و کاربرد افعال فراوان در متن دیده می‌شود. ۴) در این متن گونه‌های نثر فنی و مصنوع جایگاهی ندارد (ذکر دو مورد کافی است) (ص ۹۸)

۳۶

کدام یک از موارد ستون «ب» به جملات ستون «الف» مربوط است؟ (یک مورد در ستون «ب» اضافی است)

گروه الف	گروه ب
۱) در شعر ادبیات معاصر، انتخاب وزن، متناسب با لحن گفتار و زبان شعر است.	مصنوع
۲) گونه‌های نثر فنی و در نثر ادبیات دوره‌ی معاصر جایگاهی ندارد.	بینابین
۳) در نثر دوره‌ی انقلاب اسلامی، زبان داستان‌ها به ویژه در زمان جنگ بیش‌تر است.	عامیانه
	طبیعی

سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۰

پاسخ: ۱) طبیعی (ص ۹۷) ۲) مصنوع (ص ۹۸) ۳) عامیانه (ص ۱۰۰)

۳۷

هریک از جملات زیر، مربوط به کدام یک از ویژگی‌های (زبانی - ادبی - فکری) است؟
الف) دشمنی با استعمار و استبداد، در نثر روزنامه‌ای عصر بیداری بسیار مورد توجه قرار گرفته است.
ب) در دوره‌ی معاصر، گرایش به نماد در تصاویر شعری بیش‌تر می‌شود.
ج) با انقلاب اسلامی و وقوع جنگ تحمیلی، بسیاری از واژه‌های مربوط به فرهنگ ایثار و شهادت و مبارزه و مقاومت وارد زبان داستان این دوره شد.
د) گرایش به خیال‌بندی، شعر برخی شاعران دوره‌ی انقلاب اسلامی را گاه به شعر بیدل و صائب نزدیک کرده است.

سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۰

پاسخ: ۱) الف) فکری (ص ۴۶) ب) ادبی (ص ۹۷) ج) زبانی (ص ۱۰۱) د) ادبی (ص ۹۹)

۳۸

هریک از موارد زیر مربوط به کدام ویژگی (زبانی - ادبی - فکری) شعر «ادبیات دوره‌ی معاصر تا انقلاب اسلامی» است؟
الف) جمله‌بندی‌های ساده در شعر معاصر کاملاً چشم‌گیر است.
ب) مدح و ذم و هجو در شعر این دوره بسیار کم است.
ج) گرایش به «نماد» در تصاویر شعری بیش‌تر می‌شود.

سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۰

پاسخ: ۱) الف) زبانی (ص ۹۶) ب) فکری (ص ۹۷) ج) ادبی (ص ۹۷)

۳۹

کدام یک از جملات زیر درست و کدام یک نادرست است؟
الف) در دهه‌ی نخست انقلاب، دوری از سبک‌های جدید داستان دیده می‌شود.
ب) روح عرفان و حماسه در شعر دوره‌ی بازگشت و بیداری آشکار است.
ج) زبان و واژگان شعری در قصاید دوره‌ی انقلاب به سبک خراسانی نزدیک است.
د) کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» در حوزه‌ی نمایشنامه‌نویسی نثر دوره‌ی مشروطه است.

سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۰

پاسخ: ۱) الف) درست (ص ۱۰۱) ب) نادرست (ص ۱۰۰) ج) درست (ص ۹۹) د) نادرست (ص ۲۰)

۴۰	<p>دو مورد از ویژگی‌های متن زیر از «جمال‌زاده» را بنویسید. «گفتم ای بابا، خدا را خوش نمی‌آید. این بدبخت‌ها سال آزرگار یک بار برایشان چنین پایی می‌افتد و شکم‌ها را مدتی است صابون زده‌اند که کباب غاز بخورند و ساعت‌شماری می‌کنند. چطور است از منزل یکی از دوستان و آشنایان یک دست دیگر ظرف و لوازم عاریه بگیریم؟»</p> <p>سوال‌ات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۰</p> <p>پاسخ: ۱) بسیاری از واژه‌ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه در آن به کار رفته است. ۲) نثر داستانی تحت تأثیر زبان گفتار و محاوره است. ۳) کوتاهی جملات و کاربرد افعال فراوان در متن دیده می‌شود. ۴) در این متن گونه‌های نثر فنی و مصنوع جایگاهی ندارد. (به ذکر موارد صحیح دیگر نمره تعلّق می‌گیرد) (ص ۹۸)</p>
۴۱	<p>با توجه به متن زیر: «وقتی بچه‌هایی که می‌افتادند، خوابیده به سمت خاکریز نشانه می‌رفتند و آخرین رمق‌هایشان را در آخرین فشنگ‌هایشان می‌ریختند و شلیک می‌کردند. جایز نبود که من هم‌چنان بی‌حرکت بمانم و فقط دنبال شما بگردم. آن قسمت خاکریز را که بیش‌تر آتش به پا می‌کرد، نشانه رفتم و یک خشاب فشنگم را درست در همان نقطه‌ی آتش، خالی کردم و با خاموش شدن آن آتش که تیربار به نظر می‌آمد، نیرو گرفتم ...» «سید مهدی شجاعی»</p> <p>الف) دو ویژگی «زبانی» برای این متن بنویسید. ب) نویسنده، این متن را در چه قالبی نوشته است؟</p> <p>سوال‌ات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۰</p> <p>پاسخ: ۱) الف) ۱- بهره‌گیری از ساده‌نویسی ۲- زبان داستان‌ها به ویژه در زمان جنگ بیش‌تر عامیانه است ۳- با انقلاب اسلامی و وقوع جنگ تحمیلی، بسیاری از واژه‌های مربوط به فرهنگ ایثار و شهادت و مبارزه و مقاومت وارد زبان داستان این دوره شد. (ذکر دو مورد کافی است.) (ص ۱۰۰ و ۱۰۱) ب) قالب نوشته خاطره‌نویسی است.</p>
۴۲	<p>با توجه به شعر زیر از «قیصر امین‌پور» به پرسش‌ها پاسخ دهید. «سرا پا اگر زرد و پژمرده‌ایم / ولی دل به پاییز نسپرده‌ایم چو گلدان خالی لب پنجره / پر از خاطرات ترک خورده‌ایم اگر داغ دل بود، ما دیده‌ایم / اگر خون دل بود، ما خورده‌ایم اگر دل دلیل است، آورده‌ایم / اگر داغ شرط است، ما برده‌ایم»</p> <p>الف) یک مورد از ویژگی‌های «فکری» این سروده را بیان کنید. ب) مفهوم کنایی مصراع «اگر خون دل بود، ما خورده‌ایم» چیست؟</p> <p>سوال‌ات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۰</p> <p>پاسخ: ۱) الف) استقامت و پایداری در دوران دفاع مقدس - سربلندی و افتخار - زنده نگه داشتن خاطرات و حفظ ارزش‌های دفاع مقدس (ذکر یک مورد کافی است). ب) «خون دل خوردن» به مفهوم غصه خوردن و نادانی دیدن (ص ۱۰۰)</p>
۴۳	<p>هریک از جملات زیر، مربوط به کدام‌یک از ویژگی‌های (زبانی - ادبی - فکری) است؟ الف) در دهه‌ی هشتاد شاهد داستانک‌نویسی (مینی‌مال) و مدرن‌نویسی هستیم. ب) موضوع شعر در ادبیات معاصر، محدود نیست و بسیار تنوع دارد و شاعر برای انتخاب موضوع آزاد است.</p> <p>سوال‌ات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۰</p> <p>پاسخ: ۱) الف) ادبی (ص ۱۰۱) ب) فکری (ص ۹۷)</p>

۴۴	<p>کدامیک از ویژگی‌های زیر، «وجه اشتراک» <u>سطح زبانی شعر</u> «دوره‌ی بازگشت و بیداری» و «دوره‌ی معاصر تا انقلاب اسلامی» است؟</p> <p>الف) کم‌توجهی کاربرد جمله‌ها و ترکیبات زبانی در شعر ب) آشنایی‌زدایی زبانی و روی آوردن به ترکیبات بدیع ج) سادگی و روانی زبان شعر</p> <p>پاسخ: ۱ ج) یا سادگی و روانی زبان شعر (ص ۹۶ و ۴۲)</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۰</p>
۴۵	<p>در جاهای خالی، کلمات مناسب بنویسید.</p> <p>الف) اندیشه‌ی حاکم بر داستان‌های دهه‌ی اوّل پس از پیروزی انقلاب، ابتدا سیاسی و در مرحله‌ی بعد، است. ب) در شعر سنتی دوره‌ی انقلاب اسلامی تقلید از سبک عراقی و و تمایل به آن‌ها زیاد است.</p> <p>پاسخ: ۱ الف) اجتماعی (ص ۱۰۱) ب) خراسانی (ص ۹۹)</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۰</p>
۴۶	<p>متن زیر را از نظر قلمرو ادبی تحلیل کنید.</p> <p>این تنگ‌عیشی برای او (مولوی) نوعی ریاضت نفسانی بود. ناشی از خست و خشک‌دستی نبود. از زندگی فقط به قدر ضرورت تمتّع می‌برد. بیش از قدر ضرورت را موجب دور افتادن از خط سیر روحانی خویش می‌یافت. (عبدالحسین زرین‌کوب)</p> <p>پاسخ: ۱ این نثر از نمونه‌های شرح‌حال‌نویسی ادبیات معاصر است؛ می‌توان آن را دارای نوعی سبک فردی، که از ویژگی‌های رایج نثر معاصر است، یعنی نام نویسنده‌اش (زرین‌کوب) نامید. جملات آن کوتاه، صریح، توصیفی و عینی است. (به توصیف ساده‌زیستی مولانا پرداخته است) لحن صمیمی، اما جدی دارد. زبان آن فاخر و از عبارات عامیانه دور است، اما مصنوع یا فتنی نیست، زیرا سجع‌پردازی و تمایل به بهره‌گیری از واژگان دشوار و هماهنگ، عبارت عربی و ... در آن دیده نمی‌شود.</p> <p>مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه دوازدهم-علوم و فنون ادبی(۳)</p>

با توجه به شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.
پیش از تو آب معنی دریا شدن نداشت / شب مانده بود و جرئت فردا شدن نداشت
بسیار بود رود در آن برزخ کبود / اما دریغ، زهره‌ی دریا شدن نداشت
در آن کویر سوخته، آن خاک بی‌بهار / حتی علف اجازه‌ی زیبا شدن نداشت
گم بود در عمیق زمین شانه‌ی بهار / بی‌تو ولی زمینه‌ی پیدا شدن نداشت
دل‌ها اگر چه صاف، ولی از هراس سنگ / آیینه بود و میل تماشا شدن نداشت
چون عقده‌ای به بغض فرو برد حرف عشق / این عقده تا همیشه سرِ داشتن نداشت (سلمان هراتی)
الف) ویژگی‌های زبانی، ادبی و فکری شعر را بنویسید. (از هریک دو مورد)
ب) بیت اول را تقطیع هجایی کنید و پس از تعیین وزن آن، یک اختیار شاعری زبانی و یک اختیار وزنی به کار رفته را مشخص کنید.

مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه دوازدهم-علوم و فنون ادبی(۳)

پاسخ: ۱

الف) قلمروی زبانی: از ویژگی‌های زبانی شعر دوره‌ی انقلاب در این شعر می‌توان به ترکیب‌سازی‌های شاعر اشاره کرد: معنی دریا شدن، جرأت فردا شدن، برزخ کبود، اجازه‌ی زیبا شدن، خاک بی‌بهار، عمیق زمین و این ویژگی نتیجه‌ی روی آوردن شعرا به مفاهیم انتزاعی، معنوی، عرفانی و ارزشی‌ست. بیش‌تر واژگان به کار رفته در این شعر فارسی است. از جمله واژگان عربی در آن می‌توان به معنی، جرأت، اجازه، عمیق و میل اشاره کرد. شاعر کم‌تر تمایل به بهره‌گیری از واژگان مرکب یا جملات طولانی دارد که این نکته سادگی و شفافیت بیان او را نشان می‌دهد. در شعر، برخی واژگان وندی نیز وجود دارد. از جمله سوخته، بی‌بهار و زمینه.

قلمرو ادبی: در قلمروی ادبی، شاعر با جان‌دارپنداری در عناصر طبیعی (که از ویژگی‌های بارز شعر سلمان هراتی و ناشی از عرفان طبیعت‌گرایانه‌ی اوست)، تصویرسازی کرده است. استعاره‌ی مکنیه در واژگان شب (که جرأت ندارد و فردا نمی‌شود)، علف (که اجازه‌ی زیبا شدن ندارد)، بهار (که شانه دارد و در عمیق زمین گم است)؛ استعاره‌ی مصرّحه در واژه‌ی رود (گروه‌های مختلف مردم)، دریا شدن (کنایه از اتحاد مردم) و برزخ کبود استعاره‌ی مصرّحه از دوران ستم‌شاهی، برخی از بارزترین تصاویر به کار رفته در این شعرند.

قلمروی فکری: شعر اشاره به ستم و خفقانی می‌کند که جامعه‌ی پیش از انقلاب اسلامی را فرا گرفته بود و به مردم فرصت ابراز وجود و عقیده نمی‌داد. شعر به دلیل ارزشی بودن، سرشار از مفاهیمی انتزاعی، از جمله ترس، استبداد، ستم و میل به شکوفایی‌ست. هم‌چنین، طرح اسوه‌های انقلابی (امام خمینی (ره)) را در زبانی نمادین می‌توان در این شعر دید. مخاطب «تو» در بیت نخست، امام خمینی است.

ب)

پی	شَر	تُ	ا (۱)	ب	مَع	نِی	ی	دَر	یا	شُ	دَن	نَ	داشت
شَب	مَلُ	دِ	بُو	دُ	جُر	ء	تِ	فَر	دا	شُ	دَن	نَ	داشت
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
مستفعلن				مفاعل				مستفعلن				فعل	

۱- اختیار زبانی حذف همزه در هجای دوم مصراع نخست

۲- اختیار وزنی تبدیل یک هجای کشیده به یک هجای بلند در هجاهای پایانی هر دو مصراع

۳- اختیار زبانی کوتاه تلفظ کردن مصوّت بلند «ی» در هجای هفتم مصراع نخست
پایه‌های آوایی شعر به صورت «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» نیز قابل جداسازی است.

از ویژگی‌های زبانی نثر معاصر (تا انقلاب اسلامی) دو مورد را بنویسید.

مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه دوازدهم-علوم و فنون ادبی(۳)

پاسخ: ۱ زبان داستان‌ها، به ویژه در زمان جنگ، بیش‌تر عامیانه است. / ساده‌نویسی در نثر رواج دارد. / واژه‌های

	<p>وضعیت حماسه و عرفان را در شعر دوره‌ی انقلاب بنویسید.</p> <p>پاسخ: ۱ به دلیل ضرورت‌های سیاسی و اجتماعی (بروز انقلاب اسلامی و جنگ ایران و عراق) روح حماسه و عرفان در شعر این دوره بسیار آشکار است. در حماسه، به دلیل رخداد‌های سیاسی آن دوره، بعد زمینی بر بعد اساطیری حماسه غلبه دارد و در عرفان نیز بعد آسمانی به دلیل رواج ارزش‌های اسلامی و معنوی غلبه می‌کند. نتیجه‌ی تلفیق این دو بینش را در قالب جدیدی از شعر انقلاب به عنوان غزل حماسی (غزل - حماسه) می‌توان دید.</p>	۴۹
	<p>دو مورد از ویژگی‌های زبانی شعر معاصر (تا انقلاب اسلامی) را بنویسید.</p> <p>پاسخ: ۱ زبان و واژگان شعری در قصاید دوره‌ی انقلاب به سبک خراسانی نزدیک است. / واژگان متناسب با دین، جبهه و جنگ، شهادت، ایثار و وطن‌دوستی در شعر و نثر این دوره بیش‌تر می‌شود. / باستان‌گرایی و علاقه به واژه‌های کهن و آشنایی‌زدایی در زبان شعر این دوره دیده می‌شود.</p>	۵۰

۲ (الف) کویر: استعاره، مجاز به علاقه شبا هت هم صحیح است / اجازه نداشتن علف: تشخیص یا استعاره مکنیه / شانه بهار: اضافه استعاری / هراس سنگ: تشخیص / کویر و خاک: تناسب (مراعات نظیر) / سبک و آیین: تصادف مفهومی / کویر: نماد / آیین: تشبیه / صاف بودن دل: کنایه / سوخته بودن: کنایه از بی آب و علف / زمین و زمینه: جناس ناهمسان افزایشی / خاک بی بهار: مجاز از سرزمین / قالب غزل / استفاده از تمثیل و نماد / انتخاب وزن متناسب با محتوی / صور خیال جدید و نو / مراعات نظیر بین واژه های «صاف، آیین، تماشا» / «علف، خاک، بهار»
 (ب) ظلمستیزی، وجود خفقان و استبداد، بیان فرهنگ دفاع مقدس، روی آوردن به مفاهیم انتزاعی، حضور روح حماسه و عرفان در شعر این دوره.

۳ (الف) زبان عامیانه، ساده و روان، استفاده از واژگان مربوط به فرهنگ شهادت، ایثار و مقاومت

(ب) صدای خشک

(ج) ترویج فرهنگ ایثار، دفاع از وطن و شهادت

۴ گرایش به خیال بندی

۵ (الف) نادرست (ب) درست

۶ مفاهیم انتزاعی

۷ دهه هشتاد

۸ آب، دریا، شب، فردا، رود، برزخ کبود، کویر، علف (ص ۹۹) (ذکر دو مورد بسنده است)

۹ (الف) پرداختن به مضامین سیاسی، اجتماعی و وطنی (نظیر: آزادی خواهی و ظلمستیزی)

(ب) توجه به واژگان کهن

(پ) سنت گرا

۱۰ بیشتر شدن واژگان متناسب با دین، جبهه و جنگ، شهادت و ایثار. آشنایی زدایی زبانی و روی آوردن به ترکیبات بدیع و بی سابقه. (ذکر دو مورد بسنده است). (ص ۹۹)

۱۱ (الف) آشکار بودن روح حماسه و عرفان - روی آوردن به مفاهیم انتزاعی - فرهنگ دفاع مقدس (ص ۱۰۰)
 (ب) استفاده از قالب سنتی رباعی - گرایش به خیال بندی های شاعرانه به سبک بیدل و صائب - کاربرد آرایه های ادبی نظیر «تشخیص، مراعات نظیر و اغراق» (ص ۹۹) (ذکر دو مورد در هر بخش، بسنده است)

۱۲ (الف) فکری (ب) ادبی (ص ۷۰)

۱۳ گزینه الف (درس ۱۰ ص ۱۰۱ و ۱۰۲)

۱۴ پرداختن به فرهنگ دفاع مقدس یا هر مفهوم درست دیگر (درس ۱۰ ص ۱۰۰)

۱۵ عراقی / خراسانی (درس ۱۰ ص ۹۹)

۱۶ گزینه ب (درس ۱۰ ص ۹۶ و ۹۷)

۱۷ الف) زبانی (ص ۹۹) ب) ادبی (ص ۹۹)

۱۸ الف) نادرست (ص ۹۷) ب) درست (ص ۴۳)

۱۹ ا) کاهش واژه‌های عربی نسبت به گذشته (ص ۹۷) ۲) کاربرد واژه‌ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه (ص ۹۸)
توضیح: سایر ویژگی‌های زبانی نثر دوره معاصر تا انقلاب در متن این سؤال وجود ندارد.

۲۰ غربت باغ، چمن داغ، خورشید، دشت، گل، بهار (ذکر ۲ مورد به اختیار) (ص ۹۹)

۲۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (ص ۱۰۰)

۲۲ الف) سطح زبانی (ص ۹۷)

ب) سطح فکری (ص ۹۸)

ج) سطح ادبی (ص ۹۸)

۲۳ الف) نادرست (ص ۴۴) ب) درست (ص ۹۹) ج) درست (ص ۹۷)

۲۴ الف) مصراع‌ها کوتاه و بلند هستند یا وزن واژه‌های یک مصراع با مصراع دیگر برابر نیست یا نشانه‌های هجایی مصراع‌ها با هم متفاوت هستند یا تعداد هجاها برابر نیست یا مصراعی یک یا چند هجا یا پایه بیشتر از مصراع دیگر دارد.
ب) مستزاد (ص ۱۰۵ و ۱۰۶ و ۱۱۱ و ۱۱۹)

۲۵ بی‌توجهی به مادیات، دعوت به اخلاقیات، استقبال از شهادت، فرهنگ ایثار، استکبارستیزی، دفاع از وطن، وفاداری به ارزش‌های دفاع مقدس (ذکر یک مورد کافی است) (ص ۱۰۱)

۲۶ نثر ساده است. بسیاری از واژه‌ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه در آن به کار رفته است. نثر داستانی تحت تأثیر زبان گفتار و محاوره است. کوتاهی جملات و کاربرد افعال فراوان در متن دیده می‌شود. در این متن گونه‌های نثر فنی و مصنوع جایگاهی ندارند (ذکر دو مورد کافی است) (ص ۷۴ و ۹۸)

۲۷ الف یا آشنایی‌زدایی و روی آوردن به کاربرد ترکیب‌های بدیع و بی‌سابقه (ص ۹۹ و ۱۰۳)

۲۸ الف) فکری (ص ۹۸) ب) ادبی (ص ۱۰۱)

۲۹ الف) توجه به مردم (ص ۴۴) ب) جدید (ص ۴۶)

ج) معنی‌گزینی (ص ۹۷) د) خیال‌بندی (ص ۹۹)

۳۰ توصیف عظمت مقام شهیدان، ارزش‌های انقلابی و رخدادهای دفاع مقدس (ذکر یک مورد کافی است) (ص ۱۲۰)

۳۱ الف) مستزاد ب) شعر نو (نیمایی) (ص ۱۲۰)

ب) ویژگی‌هایی مثل تغییر در آوردن جایگاه قافیه، نگاه نو و نگرش عاطفی به واقعیات ملموس، سیر آزاد تخیل، نزدیکی به ادبیات نمایشی، مصراع‌ها کوتاه و بلند هستند یا تعداد نشانه‌های هجایی و وزن واژه‌های یک مصراع با مصراع دیگر برابر نیست. (ص ۷۱ و ۱۰۶) (ذکر یک مورد کافی است)

۳۳ الف) سطح ادبی (ص ۹۸)

ب) سطح فکری (ص ۱۰۰)

ج) سطح ادبی (ص ۹۹)

۳۴ الف) نادرست (ص ۱۰۱)

ب) نادرست (ص ۴۵)

ج) درست (ص ۹۷)

د) درست (ص ۱۰۲)

۳۵ ۱) بسیاری از واژه‌ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه در آن به کار رفته است. ۲) نثر داستانی تحت تأثیر زبان گفتار و محاوره است. ۳) کوتاهی جملات و کاربرد افعال فراوان در متن دیده می‌شود. ۴) در این متن گونه‌های نثر فنی و مصنوع جایگاهی ندارد (ذکر دو مورد کافی است) (ص ۹۸)

۳۶ ۱) طبیعی (ص ۹۷)

۲) مصنوع (ص ۹۸)

۳) عامیانه (ص ۱۰۰)

۳۷ الف) فکری (ص ۴۶)

ب) ادبی (ص ۹۷)

ج) زبانی (ص ۱۰۱)

د) ادبی (ص ۹۹)

۳۸ الف) زبانی (ص ۹۶)

ب) فکری (ص ۹۷)

ج) ادبی (ص ۹۷)

۳۹ الف) درست (ص ۱۰۱)

ب) نادرست (ص ۱۰۰)

ج) درست (ص ۹۹)

د) نادرست (ص ۲۰)

۴۰ ۱) بسیاری از واژه‌ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه در آن به کار رفته است.

۲) نثر داستانی تحت تأثیر زبان گفتار و محاوره است.

۳) کوتاهی جملات و کاربرد افعال فراوان در متن دیده می‌شود.

۴) در این متن گونه‌های نثر فنی و مصنوع جایگاهی ندارد. (به ذکر موارد صحیح دیگر نمره تعلق می‌گیرد) (ص ۹۸)

۴۱ الف) ۱- بهره‌گیری از ساده‌نویسی ۲- زبان داستان‌ها به ویژه در زمان جنگ بیش‌تر عامیانه است ۳- با انقلاب اسلامی و وقوع جنگ تحمیلی، بسیاری از واژه‌های مربوط به فرهنگ ایثار و شهادت و مبارزه و مقاومت وارد زبان داستان این دوره شد. (ذکر دو مورد کافی است.) (ص ۱۰۰ و ۱۰۱)

ب) قالب نوشته خاطره‌نویسی است.

۴۲ الف) استقامت و پایداری در دوران دفاع مقدس - سربلندی و افتخار - زنده نگه داشتن خاطرات و حفظ ارزش‌های دفاع مقدس (ذکر یک مورد کافی است.)

ب) «خون دل خوردن» به مفهوم غصه خوردن و نادانی دیدن (ص ۱۰۰)

۴۳ الف) ادبی (ص ۱۰۱)

ب) فکری (ص ۹۷)

۴۴ ج) یا سادگی و روانی زبان شعر (ص ۹۶ و ۴۲)

این نثر از نمونه‌های شرح حال نویسی ادبیات معاصر است؛ می‌توان آن را دارای نوعی سبک فردی، که از ویژگی‌های رایج نثر معاصر است، یعنی نام نویسنده‌اش (زرین کوب) نامید. جملات آن کوتاه، صریح، توصیفی و عینی است. (به توصیف ساده‌زیستی مولانا پرداخته است) لحنی صمیمی، اما جدی دارد. زبان آن فاخر و از عبارات عامیانه دور است، اما مصنوع یا فنی نیست، زیرا سجع‌پردازی و تمایل به بهره‌گیری از واژگان دشوار و هماهنگ، عبارت عربی و ... در آن دیده نمی‌شود.

الف) قلمروی زبانی: از ویژگی‌های زبانی شعر دوره‌ی انقلاب در این شعر می‌توان به ترکیب‌سازی‌های شاعر اشاره کرد: معنی دریا شدن، جرأت فردا شدن، برزخ کبود، اجازه‌ی زیبا شدن، خاک بی‌بهار، عمیق زمین و ... این ویژگی نتیجه‌ی روی آوردن شعرا به مفاهیم انتزاعی، معنوی، عرفانی و ارزشی‌ست. بیش‌تر واژگان به کار رفته در این شعر فارسی است. از جمله واژگان عربی در آن می‌توان به معنی، جرأت، اجازه، عمیق و میل اشاره کرد. شاعر کم‌تر تمایل به بهره‌گیری از واژگان مرکب یا جملات طولانی دارد که این نکته سادگی و شفافیت بیان او را نشان می‌دهد. در شعر، برخی واژگان وندی نیز وجود دارد. از جمله سوخته، بی‌بهار و زمینه.

قلمرو ادبی: در قلمروی ادبی، شاعر با جان‌داری در عناصر طبیعی (که از ویژگی‌های بارز شعر سلمان هراتی و ناشی از عرفان طبیعت‌گرایانه‌ی اوست)، تصویرسازی کرده است. استعاره‌ی مکنیه در واژگان شب (که جرأت ندارد و فردا نمی‌شود)، علف (که اجازه‌ی زیبا شدن ندارد)، بهار (که شانه دارد و در عمیق زمین گم است)؛ استعاره‌ی مصرحه در واژه‌ی رود (گروه‌های مختلف مردم)، دریا شدن (کنایه از اتحاد مردم) و برزخ کبود استعاره‌ی مصرحه از دوران ستم‌شاهی، برخی از بارزترین تصاویر به کار رفته در این شعرند.

قلمروی فکری: شعر اشاره به ستم و خفقانی می‌کند که جامعه‌ی پیش از انقلاب اسلامی را فرا گرفته بود و به مردم فرصت ابراز وجود و عقیده نمی‌داد. شعر به دلیل ارزشی بودن، سرشار از مفاهیمی انتزاعی، از جمله ترس، استبداد، ستم و میل به شکوفایی‌ست. هم‌چنین، طرح اسوه‌های انقلابی (امام خمینی (ره)) را در زبانی نمادین می‌توان در این شعر دید. مخاطب «تو» در بیت نخست، امام خمینی است.

ب)

پی	شَر	تُ	ا (i)	ب	مَع	نِی	یِ	دَر	یا	شُ	دَن	نَ	داشت
شَب	مَلْک	دِ	بُو	دُ	جُر	ءِ	تِ	فَر	دا	شُ	دَن	نَ	داشت
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
مستغعلن				مفاعل				مستغعلن				فعل	

۱- اختیار زبانی حذف همزه در هجای دوم مصراع نخست

۲- اختیار وزنی تبدیل یک هجای کشیده به یک هجای بلند در هجاهای پایانی هر دو مصراع

۳- اختیار زبانی کوتاه تلفظ کردن مصوّت بلند «ی» در هجای هفتم مصراع نخست

پایه‌های آوایی شعر به صورت «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» نیز قابل جداسازی است.

زبان داستان‌ها، به ویژه در زمان جنگ، بیش‌تر عامیانه است. / ساده‌نویسی در نثر رواج دارد. / واژه‌های مربوط به فرهنگ ایثار، جنگ، شهادت، مبارزه و مقاومت به نثر راه پیدا می‌کند. (مانند شعر)

به دلیل ضرورت‌های سیاسی و اجتماعی (بروز انقلاب اسلامی و جنگ ایران و عراق) روح حماسه و عرفان در شعر این دوره بسیار آشکار است. در حماسه، به دلیل رخداد‌های سیاسی آن دوره، بعد زمینی بر بعد اساطیری حماسه غلبه دارد و در عرفان نیز بعد آسمانی به دلیل رواج ارزش‌های اسلامی و معنوی غلبه می‌کند. نتیجه‌ی تلفیق این دو بینش را در قالب جدیدی از شعر انقلاب به عنوان غزل حماسی (غزل - حماسه) می‌توان دید.

زبان و واژگان شعری در قصاید دوره‌ی انقلاب به سبک خراسانی نزدیک است. / واژگان متناسب با دین، جبهه و جنگ، شهادت، ایثار و وطن‌دوستی در شعر و نثر این دوره بیش‌تر می‌شود. / باستان‌گرایی و علاقه به واژه‌های کهن و آشنایی‌زدایی در زبان شعر این دوره دیده می‌شود.

